

החובל פרק שמיני בבא קמא

פ"ט.

עין משפט
נר מצוה

והרי היא חספיו. דאי ודאי נתגרשה ע"י עדים אחרים כי משתכחי הכך עדים וזממין הוו משלמין לה כל כתובתה דהא צעו לאפסודי כולה מינה דקאמרי נתן לה אכל השתא שמה אינה עמידה ליטול כתובתה לעולם שמה תמות וירשנה בעלה ונמלא שלא היו מפסדין

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אותה כלום לפיכך אין אומרים ישלמו לה כתובתה אלא אומדים כמה אדם רוצה ליתן לה מיד בכתובתה על הספק שאם נתארמלה או נתגרשה יעלנה הוא ואם תמות וירשנה בעלה והוא יפסיד מה שנתן ודמים הללו יתנו לה העדים לטובת הנאה זו מפסדין אותה מיד שאם תצא למוכרה בטובת הנאה זו לא תוכל. טובת הנאה כלומר דבר מועט: אם אמרו צנכסי מלוג. שמוכל למוכרן ואין צבעל מוציא מיד הלוקחות שהרי אס פיתחו פיתחו לה ואם הומירו הומירו לה: יאמרו צנכסי לאן צנול. צמכותה דהיינו דנוינא שהניקסה לו בשומא מצית אביה וכוונתן אותה צמכותה ומקבל עליו חתן אחריות ואם פיתחו פיתחו לו ואם הומירו הומירו לו כדאמרין [צביצמות צלמנה לכהן גדול (דף ק"א)]. נכסי לאן צנול נכסים העומדים בצאחריות המקבל לשלם כעין צנול זה שהוא קשה להיות פוחת והתם ודאי לא מצי נוטלין נוח לאשה למוכרה צמייה כדי שתתא פרנסתה מנויה צמייה צמייה: ואין צבעל אוכל פירות. לא אמרינן יקח בהן קרקע והוא אוכל פירות: ומילי לא משפעדי. לניק: וחזי

גליון הש"ס

גמ' הואיל ואתא לידן. שבת דף פ"ג ע"ב ורש"י: תוס' ד"ה כל וכו' דעמדין ג' אינו מועיל בבתובה. עיין גליון דף ע"א תוספות ד"ה אמטלנלין:

מוסף רש"י

ליתן בכתובה של זו. מספק, שאם נתארמלה או נתגרשה. יעלנה לוקח, ואם מתה וירשנה בעלה. ויפסיד ממונו (מכות ג.). המוכר שטר חוב להבירו. שמיני לו ליה למלוה מנון ומכר לו המלוה את שטר ליד לוקח ומכרו לו וכמו לו ק"י ק"י אינו וכל שפנייה, אי נמי כדפסקין התם (צ"ב ע.). הלכתא איתיה נקטת במסירה (רשב"ם ב"ב קס"ו). וחזרו ומחלו. המוכר שהוא מלוה ממנו ללוה, מחול. דלמא ליה ליה ללוקח לאו בעל דברים דדיי את (כתובות פ"ג) דלא מכר לו ללוקח לשי אלא כל זכות שבתא ליה, ולא עדיף האי לוקח ממלוה דלמי משתמי יחזיר לו מוכר ללוקח, דהא הלכתא היא דדייקין דינא דגרמי וזה הפסד מעומד כסוף שערותיו של תכיר, דקיימא לן דתיב, משתמי עובדא דכפיה רפסי ליה אפי' וזנב מיייה כי כסוף ללמא (רשב"ם ט"ו). ואפילו יורש. של מלוה, מוחל. שהיה לא נתמיי ללוקח כלום אלא מחמת תיכור והרי ומכר אצלו (קדושין פ"ח). ומכר הוא דלא אלים כח של לוקח במה שמסגר לו שטר המלוה אלא לזכות בחוב המכור, כי במקום הלואה או היכנס, אך לא נפקר שעבודו מן המלוה, וקרינא פיה עבד ליה לאש מלוה ויכול למחול שעבדו (רשב"ם ט"ו).

דיש לו לתנא לשנות ריבוי תשלומין גבי עדים וזממין כמו שיכול להרבות אלסם ואח"ל דנכסי לאן צנול יכולה למכור אס כן יותר היו מפסידים הזוממין לאשה כשהיו אומרינן שגירשה ונתן לה כתובתה על נכסי לאן צנול שהיתה יכולה למכור לגמרי מעל

מנה ומאחיס שאין יכולה למכור לגמרי אכל בהיא [דמכות] (דמכורה) שצאין להעיד ולהפסיד לצעל שאומרינן שגירשה ולא נתן כתובה יותר היו מפסדין לו על מנה ומאחיס שהיו מחייבין אותו ליתן ושמה היה נפטר מלינתן אס תמות האשה צמייה מעל נכסי לאן צנול דשמה תמכור האשה ולא יפטר צמייתמה ולכן נקט הזממן על דבר שיש צו ריבוי תשלומין אלסם: פירא דפירא לא תקינא ליה רבנן. היינו צמייל דלתו מעלמא

כגון טובת הנאה לכתובה וכגון גונב ולד צהמת מלוג דמשלם כפל לאשה כדאמרין בריש האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף ע"ט): משום דלא תקינו ליה רבנן פירא דפירא אכל פירא דפירא דלמי מגופיה כגון ולד ולדנת צהמת מלוג פשיטא דתקינא ליה רבנן כדמתן לעולם הוא אוכל פירי פירות ונראה דפירי דפירי לא תקינו ליה רבנן דהתם לא הוי כי האי דהכא דהיינו דמשלם כפל לאשה נראה דצומו כפל ילקח קרקע והוא אוכל פירות ונראה נמי דכ"ש גונב צהמת מלוג עגמא דמשלם כפל לאשה:

טעמא מאי שרא תהא קהא בעיניו להוציאה. ומיניה

דכריש אע"פ (כתובות ד' ד'): משמע ללא היינו טעמא דר"מ גבי הא דמתן רבי מאיר אומר כל הפוחת לזמולה ממאחיס ולאמנה ממנה הרי זה צעילתו צעילת זנות ודייק בגמרא כל הפוחת אפילו צמנאה אלא קסבר תנאו צעל ואינה לה ויבין דלמא לה ליה לך אלא מנה לא סמכה דעמה והוי צעילתו צעילת זנות הא שמעינן ליה לר"מ דדרכנן תנאו קיים משמע דמשום שיש לה ולא סמכה דעמה כשאמר לה לית לך אלא מנה הוא דהוי צעילתו צעילת זנות הא אס הוה תנאו קיים ולא היה לה כלל לא היה צעילתו צעילת זנות וי"ל דכ"ש אי תנאו קיים ולית לה דהוי צעילתו צעילת זנות אלא התם דייק דקסבר תנאו צעל מלמא קמי צמלה שאין לה מאחיס ולאמנה שאין לה מנה כו' ש"מ דה"ק כל הפוחת אפי' צאותו ענין שיש לה כגון צסוף ביאה דאמר התם צסוף שמעתי דצברי הכל אינה מוחלת וי"ל דלשון כל הפוחת משמע שהוא פוחת לה וצסוף ביאה אין יכול לפחות אלא היא פוחתת לעצמה ולא שייך לשון פוחת אלא צמנאה אי נמי מדנקט כל דייק:

ב"ב אגבי בעיה ודאי מחלה.

וא"ת ותזבין לצעל גופיה ומיחזי ליה לנחבל וי"ל שנבעל לא ירצה לקנות שלא להפסיד לאשתו אי"נ הא מוקמי לה צסמוך כר"מ דאמר לשהות עם אשתו בלא דאמר אסור וא"ת והיאך יכולה למחול האמר בריש אע"פ (כתובות דף ט"ו) דצסוף ביאה אינה יכולה למחול וכ"ת דכתבה ליה התקבלתי הא משמע צפרק נערה (שם דף ט"א). דלר"מ אפי' בהתקבלתי אין יכולה למחול וי"ל ה"מ צתחילת הסוגיא אכל לפי המסקנא דהתם דמפליג ר' יהודה צין כתבה ליה התקבלתי ה"ה לר"מ וא"ת ואכתי היאך תמחול הא מוקמינן לה כר"מ דאמר אסור לשהות עם אשתו בלא כתובה וי"ל לאחר שתמחול יחזור ויכתוב לה כתובה ועי"ל דאפילו א"ת שאין יכולה למחול צעודה תמחוי אכתי יעשה קנוינא ויגרשנה ותמחול לו ואח"כ יחזירה וא"ת כיון דאתיא כר"מ דדאין דינא דגרמי א"כ לא תהא רשאה למחול מפני שצטרך לשלם ללוקחות דאמר בהמוכר שטר חוב לחצירו וחזרו ומחלו מחול ואמרין התם (כתובות דף פ"ג). דלמאן דדאין דינא דגרמי מגבי ציה דמי שטרע מעליא ומיחזי מצי למימר דאפ"י לא תחוש ותמחול כיון דהשתא ציון לה מדי לשלמי אע"ג לכשתחללמן תצטרך לשלם יותר מ"מ חשבי ציה אטרוחי צי דינא צבדי כיון דסוף סוף השתא מיהא לא משלמין מידי ולמאי דרגיל ר"ת לפרש דאין חייבת לשלם אפילו לר"מ אלא מה שקבלה א"כ ט"פ ואין להאריך כאן בדבר זה הקשה הר"ר שמואל צ"ר חיים ותזבין כתובתה צמעמד שלשתן דאז אין יכולה למחול כמו שרגיל ר"י לדקדק מההיא דמינא צהאיש מקדש (קדושין דף מ"ו): התקדשי לי צשטר חוב או שהיה לו מלוה ציד אחרים והירשה עליהם צבי מאיר אומר מקודשת ותכמים אומרים אינה מקודשת ומסיק דצמולה צשטר קמפלגי צאשה סמכה דעמה דוכולי עלמא אית להו דשמואל דאמר המוכר שטר חוב לחצירו וחזרו ומחלו מחול וצמולה על פה פליגי צדרב הוה דאמר תנאו לפלוני צמעמד שלשתן קנה דרצנן לית להו שיעיל מעמד שלשתן צמולה אלא צפקדון ואס היה יכול למחול מהו חושש אי אית להו דרצ הוה צמולה כיון דצבירא ליה דלא סמכה דעתה וצירך ר"י * דמעמד שלשתן אין מועיל צמכותה צעודה תחת צעלה כיון דעדיין לא יתנה לגבות וא"ת וצמכות שטרע צשמייה דאז לא מצי מחלה כדאמר צהכותב (כתובות דף ק"א). והכא יחא דשמה צבעל לא ירצה אכל צסמוך גבי

כ"ט א מ"י פ"ב מהל' עדות הלכה א סגן עשין קי טו"ח"מ סימן ל"א: ע ב טו"ש"ע א"ע סימן פה סעיף ז: ע"א ג מ"י פ"י מהלכות אשוחת הלכה י ופ"ד מהלכות מובל ומיך הלכה י"ט סגן עשין מח וסימן ע טו"ש"ע א"ע סימן טו סעיף ג וסימן קה סעיף א וטו"ש"ע ח"מ סימן סגן סעיף ז: ע"ב ד מ"י מהלכות מביה הלכה י"ג ו"ע"ש סגן עשין פ"ב טו"ש"ע ח"מ סימן טו סעיף ב:ג

רבינו הנאל

אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל נודחיל פירות. מאי טעמא, פירא תקינו ליה רבנן לבעל, פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן. ולא בערה הרין קרשיא ונודחיל. ואמי טוב, תנינא לתקנת אושא הא דתנן העבד והאשה פגיעתן רעה והחובל בהן חיובי ודון שחובלו באחר פטורין, ואי סלקא דעתא ליתיה תובין אושא, תובין מהימם ולאחר מיתה ותחיבו ליה לנחבל. ולטעמין, תובין נכסי מלוג בטובת הנאה ותחיבו רבנן, ולא שמעינן מינה רבנן, תובין לה האי תקנת אושא. אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה, פירי כלומר האשה תחת בעלה ומכרה כתובתה לאחד על דעת שאם נתאלמנה או נתגרשה יקח מה שבכתובתה עד גמרא, ואם תמחול היא לא יקח כלום. זה המכר יקרא טובת הנאה והדמים שלה הן, ואין לבעל לימור נקח בדמים קרקע ואוכל פירותיה כדון נכסי מלוג, ואי חייבת לה, לזבונא לכתובתה בטובת הנאה ותחיבו ליה, פירי נחבל. המוכר שטר חוב לחצירו וחזרו ומחלו מחול בעלה, כל לגבי בעלה